

دانشگاه علامه طباطبائی
دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته
مدیریت و برنامه‌ریزی ورزشی

عنوان:

رابطه مؤلفه‌های فناوری اطلاعات و مدیریت دانش با عملکرد سازمانی فدراسیون‌های ورزشی

استاد راهنما:

دکتر حبیب هنری

استاد مشاور:

دکتر جواد شهلائی

استاد داور:

دکتر فرزاد غفوری

نگارش:

یزدان سبحانی

شهریور ۱۳۹۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

موفقیت‌های هر انسانی مرهون حمایت‌های بی‌دریغ اطرافیان اوست

تقدیم به

پدر بزرگوارم، به خاطر وجودش

مادر عزیزم، به خاطر مهربانیش

و

تقدیم به

دوستان عزیزم که همیشه دوستشان خواهم داشت

شکر و قدردانی

پاس خداوند بزرگ را که به من آموخت، بیاموزم
و دمی دیگر مرا فرصت داد تا در محضر اساتید مجرب و محترم کسب فیض
نموده و بخشی از تحصیلاتم را به پایان برسانم.

اکنون که به لطف و عنایت پروردگار این تحقیق را به پایان رسانده‌ام، بر خود لازم می‌دانم از تمامی عزیزانی که به
نحوی مراد انجام این کاریاری رسانده‌اند شکر و قدردانی کنم.
از استاد گرانقدر جناب آقای دکتر حبیب هنری، استاد علم و اخلاق، که بارها همنامی‌های ارزنده خویش مراد
انجام این تحقیق یاری نمودند و همچنین استاد مشاور بزرگوار جناب آقای دکتر جواد شملایی، که دلسوزانه با همکاری
بی‌شائبه خود راهگذار این تحقیق بوده و تجربیات ارزنده خویش را در اختیار اینجانب گذاشته‌اند، کمال امتنان
دارم.

همت استاد عزیزم، جناب آقای دکتر غلامعلی کارگر و اساتید محبت و ممانت، سرکار خانم دکتر سارا گلشکرو
سرکار خانم دکتر زهرا سلمان و نیز بزرگوارانی جناب آقای دکتر فرزاد غفوری، هرگز فراموش نخواهد شد.

چکیده:

هدف از این پژوهش، بررسی رابطه فناوری اطلاعات و مدیریت دانش با عملکرد سازمانی کارکنان فدراسیون‌های ورزشی منتخب است. روش تحقیق حاضر پیمایشی و از نوع همبستگی بوده است. جامعه آماری را کلیه فدراسیون‌های ورزشی تشکیل می‌دهند که تعداد آنها ۵۲ فدراسیون میباشد. تعداد ۱۲ فدراسیون (۷ فدراسیون انفرادی و ۵ فدراسیون تیمی) انتخاب شد. تعداد کارکنان فدراسیون‌های منتخب ۳۷۸ نفر بود که بر اساس جدول مورگان و روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای (۱۹۱ نفر) به عنوان نمونه انتخاب شد. از مجموع ۱۹۱ پرسشنامه پخش شده تعداد ۱۷۲ پرسشنامه به محقق برگردانده شد که از این تعداد ۱۶۴ پرسشنامه برای تجزیه و تحلیل آماری مورد استفاده قرار گرفت. ابزار اندازه‌گیری این پژوهش پرسشنامه فناوری اطلاعات فتحی (۱۳۸۹)، پرسشنامه مدیریت دانش عسکری (۱۳۸۴) و پرسشنامه عملکرد سازمانی یانگ (۲۰۰۴) بود. که ضریب اعتبار آنها از طریق آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۸۵، ۰/۷۹ و ۰/۸۸ به دست آمد. از تکنیک‌های آمار توصیفی به منظور طبقه‌بندی نمرات خام و ترسیم جداول و نمودارها استفاده گردید و همچنین از آمار استنباطی، آزمون کلموگراف اسمیرنوف، ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل واریانس یکطرفه و خط رگرسیون به منظور بررسی فرضیه‌های تحقیق استفاده گردید. نتایج حاصل از تحقیق نشان می‌دهد که بین مؤلفه‌های فناوری اطلاعات و مدیریت دانش با عملکرد سازمانی فدراسیون‌های ورزشی منتخب رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. نتایج تحقیق تفاوت معنی داری بین عملکرد سازمانی فدراسیون‌های ورزشی نشان نداد.

واژه‌های کلیدی:

فناوری اطلاعات، مدیریت دانش، عملکرد سازمانی، فدراسیون ورزشی

فهرست مطالب

شماره صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات تحقیق

۲.....	۱.۱. مقدمه
۳.....	۲.۱. بیان مسأله
۵.....	۳.۱. ضرورت و اهمیت تحقیق
۷.....	۴.۱. اهداف تحقیق
۷.....	۱.۴.۱. هدف کلی
۷.....	۲.۴.۱. اهداف تخصصی
۸.....	۵.۱. فرضیه های تحقیق
۸.....	۶.۱. تعریف مفاهیم و واژگان اختصاصی طرح

فصل دوم: ادبیات و پیشینه تحقیق

۱۲.....	۱.۲. مقدمه
۱۲.....	۲.۲. فناوری اطلاعات
۱۳.....	۱.۲.۲. مفهوم فناوری
۱۳.....	۲.۲.۲. اجزای فناوری
۱۵.....	۳.۲.۲. مفهوم اطلاعات
۱۶.....	۴.۲.۲. مفهوم فناوری اطلاعات

۲۰ مؤلفه‌های فناوری اطلاعات ۵.۲.۲
۲۰ سخت افزار ۱.۵.۲.۲
۲۱ نرم افزار ۲.۵.۲.۲
۲۱ انسان افزار ۳.۵.۲.۲
۲۲ ابزارهای اساسی در عرصه فناوری اطلاعات ۶.۲.۲
۲۳ سیر تحول فناوری اطلاعات ۷.۲.۲
۲۴ تاریخچه اینترنت ۸.۲.۲
۲۵ اینترنت در ایران ۱.۸.۲.۲
۲۶ مفاهیم مدیریت دانش ۳.۲
۲۶ داده، اطلاعات، دانش، فرا دانش و خرد ۱.۳.۲
۲۷ تعاریف مدیریت دانش ۲.۳.۲
۲۹ اهداف مدیریت دانش ۳.۳.۲
۳۱ انواع دانش ۴.۳.۲
۳۲ مدل‌های دانش و مدیریت دانش ۵.۳.۲
۳۲ مدل عمومی مدیریت دانش ۱.۵.۳.۲
۳۴ مدل حلزونی دانش ۲.۵.۳.۲
۳۶ مدل‌های چرخه مدیریت دانش ۶.۳.۲
۳۶ چرخه مدیریت دانش ۷.۳.۲
۴۳ اجزا و عناصر مدیریت دانش ۸.۳.۲
۴۴ عملکرد ۴.۲

۴۵.....	۱.۴.۲. تعریف مدیریت عملکرد
۴۵.....	۲.۴.۲. ماهیت مدیریت عملکرد
۴۶.....	۳.۴.۲. حیطه مدیریت
۴۶.....	۴.۴.۲. اصول مدیریت عملکرد
۴۷.....	۵.۴.۲. ملاحظات اخلاقی در مدیریت عملکرد
۴۷.....	۶.۴.۲. فرآیند مدیریت عملکرد
۴۸.....	۷.۴.۲. سیستم‌های ارزشیابی مدیریت سنتی
۴۹.....	۸.۴.۲. سیستم‌های اندازه‌گیری عملکرد نوین
۴۹.....	۹.۴.۲. مقایسه دیدگاه‌های سنتی و نوین در ارزیابی عملکرد
۵۱.....	۱۰.۴.۲. اندازه‌گیری عملکرد
۵۱.....	۱۱.۴.۲. مدل‌های اندازه‌گیری عملکرد
۵۲.....	۱.۱۱.۴.۲. مدل سیتک و تانل
۵۳.....	۲.۱۱.۴.۲. هرم عملکرد
۵۵.....	۳.۱۱.۴.۲. فرآیند کسب و کار
۵۶.....	۱۲.۴.۲. شاخص‌های عملکرد
۵۷.....	۱۳.۴.۲. اعمال شاخص‌های عملکرد
۵۸.....	۱۴.۳.۲. مزایای اندازه‌گیری عملکرد
۶۰.....	۵.۲. پژوهش‌های انجام شده
۶۰.....	۱.۵.۲. پژوهش‌های انجام شده در داخل کشور
۶۳.....	۲.۵.۲. تحقیقات مرتبط در خارج از کشور

فصل چهارم: یافته‌های تحقیق

۱.۴. مقدمه	۷۸
۲.۴. اطلاعات توصیفی نمونه تحقیق	۷۹
۳.۴. میزان استفاده و ویژگی‌های مرتبط با فناوری اطلاعات	۸۲
۴.۴. توصیف آماری داده‌های مربوط به مدیریت دانش	۸۷
۵.۴. توصیف آماری داده‌های مربوط به عملکرد سازمانی	۸۷
۵.۴. بررسی طبیعی بودن توزیع داده‌ها	۸۸
۶.۴. تجزیه و تحلیل فرضیه‌ها	۸۹
۱.۶.۴. فرضیه اول	۸۹
۲.۶.۴. فرضیه دوم	۹۲
۳.۶.۴. فرضیه سوم	۹۴
۴.۶.۴. فرضیه چهارم	۹۸

فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری

۱.۵. مقدمه	۱۰۰
۲.۵. خلاصه تحقیق	۱۰۰
۳.۵. نتایج تحقیق	۱۰۱
۱.۳.۵. خلاصه یافته‌های مربوط به اطلاعات توصیفی نمونه تحقیق	۱۰۲
۲.۳.۵. خلاصه یافته‌های مربوط به میزان استفاده و ویژگی‌های مرتبط با فناوری اطلاعات	۱۰۳

۱۰۳.....	۳.۳.۵. خلاصه یافته‌های مربوط به مدیریت دانش
۱۰۴.....	۴.۳.۵. خلاصه یافته‌های مربوط به عملکرد سازمانی
۱۰۴.....	۴.۵. بحث و نتیجه‌گیری
۱۰۴.....	۱.۴.۵. فرضیه اول
۱۰۶.....	۲.۴.۵. فرضیه دوم
۱۰۷.....	۳.۴.۵. فرضیه سوم
۱۰۸.....	۳.۱.۴.۵. فرضیه چهارم
۱۰۹.....	۵.۵. محدودیت‌های تحقیق
۱۰۹.....	۶.۵. پیشنهادات برگرفته از تحقیق
۱۱۱.....	۷.۵. پیشنهادات برای تحقیقات آتی

منابع

۱۱۳.....	منابع
----------	-------

فهرست جداول

۲۸.....	جدول ۱-۲: تعاریف مدیریت دانش
۳۴.....	جدول ۲-۲: آموختن از طریق عمل کردن (نوناکا و توایاما، ۲۰۰۳)
۵۰.....	جدول ۲-۳: تفاوت دیدگاه‌های سنتی و نوین عملکرد از دیدگاه اسیف
۷۱.....	جدول ۱-۳: نمونه انتخابی پژوهش
۷۳.....	جدول ۲-۳: گویه‌های مرتبط با مؤلفه‌های مدیریت دانش

- جدول ۳-۳: پایایی پرسشنامه به تفکیک بخش‌های مختلف پرسشنامه فناوری اطلاعات ۷۵
- جدول ۳-۴: ضرایب پایایی پرسشنامه مدیریت دانش و عملکرد سازمانی ۷۵
- جدول ۴-۱: شاخص‌های توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد برای ابعاد و مؤلفه‌های فناوری اطلاعات ۸۳
- جدول ۴-۲: میزان استفاده روزانه کارکنان فدراسیون از فناوری اطلاعات برای انجام امور ۸۵
- جدول ۴-۳: شاخص‌های توصیفی مدیریت دانش و مؤلفه‌های آن ۸۷
- جدول ۴-۴: شاخص‌های توصیفی عملکرد سازمانی و مؤلفه‌های آن ۸۸
- جدول ۴-۵: نتایج آزمون کلموگروف-اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن داده‌های پژوهش ۸۸
- جدول ۴-۶: نتایج آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین مؤلفه‌های فناوری اطلاعات و عملکرد سازمانی ۸۹
- جدول ۴-۷: نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه مؤلفه‌های فناوری اطلاعات و عملکرد سازمانی با روش همزمان ۹۰
- جدول ۴-۸: تحلیل واریانس (ANOVA) حاصل از رابطه مؤلفه‌های فناوری اطلاعات و عملکرد سازمانی ۹۰
- جدول ۴-۹: ضرایب رگرسیون ارتباط مؤلفه‌های فناوری اطلاعات و عملکرد سازمانی ۹۱
- جدول ۴-۱۰: نتایج آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین مدیریت دانش و عملکرد سازمانی ۹۲
- جدول ۴-۱۱: نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه ابعاد مدیریت دانش و عملکرد سازمانی با روش همزمان ۹۳
- جدول ۴-۱۲: تحلیل واریانس (ANOVA) حاصل از رابطه مؤلفه‌های مدیریت دانش و عملکرد سازمانی ۹۳
- جدول ۴-۱۳: ضرایب رگرسیون ارتباط مؤلفه‌های مدیریت دانش و عملکرد سازمانی ۹۴
- جدول ۴-۱۴: نتایج آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین مؤلفه‌های فناوری اطلاعات و مدیریت دانش ۹۵
- جدول ۴-۱۵: نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه مؤلفه‌های فناوری اطلاعات و مدیریت دانش با روش همزمان ۹۵
- جدول ۴-۱۶: تحلیل واریانس (ANOVA) حاصل از رابطه مؤلفه‌های فناوری اطلاعات و مدیریت دانش ۹۶
- جدول ۴-۱۷: ضرایب رگرسیون ارتباط مؤلفه‌های فناوری اطلاعات و مدیریت دانش ۹۷

جدول ۴-۱۸: نتایج آزمون تحلیل واریانس یک راهه برای بررسی تفاوت عملکرد سازمانی بین فدراسیون‌ها... ۹۸

فهرست شکل‌ها

- شکل ۲-۱: بیان شماتیک فناوری اطلاعات (دوپلوی، ۱۹۹۵)..... ۲۲
- شکل ۲-۲: فرآیند مدیریت دانش در قالب هرم دانش (پروساک، ۲۰۰۱)..... ۲۷
- شکل ۲-۳: مدل مفهومی مدیریت دانش نیومن (۱۹۹۹)..... ۳۳
- شکل ۲-۴: مدل حلزونی مدیریت دانش..... ۳۵
- شکل ۲-۵: چرخه مدیریت دانش (براون، ۲۰۰۳)..... ۳۷
- شکل ۲-۶: مدل ارزیابی عملکرد سیتک و تانل (۱۹۸۹)..... ۵۳
- شکل ۲-۷: مدل هرم عملکرد (تانجن، ۲۰۰۴)..... ۵۴
- شکل ۳-۲: نحوه انتخاب آزمون آماری..... ۷۶
- نمودار ۴-۱: توزیع درصد فراوانی نمونه تحقیق بر حسب جنسیت..... ۷۹
- نمودار ۴-۲: توزیع درصد فراوانی نمونه تحقیق بر حسب سن..... ۸۰
- نمودار ۴-۳: توزیع درصد فراوانی نمونه تحقیق بر حسب تحصیلات..... ۸۰
- نمودار ۴-۴: نمودار فراوانی شرکت کنندگان بر حسب سابقه خدمت..... ۸۱
- نمودار ۴-۵: میزان استفاده فدراسیون‌ها از ابعاد فناوری اطلاعات..... ۸۵
- نمودار ۴-۶: میزان استفاده از فناوری اطلاعات به تفکیک فدراسیون‌های مورد پژوهش..... ۸۶

فصل اول
طرح تحقیق

۱.۱. مقدمه

در عصر حاضر مسائلی مطرح است که دیگر با راه‌کارهای گذشته قابل حل نیستند. ویژگی عمده‌ی مسائل امروزی در بزرگی و وسعت میزان داده‌ها و اطلاعاتی است که باید جمع‌آوری، نگهداری، تولید، پردازش، بازیابی و تحلیل شوند. این ویژگی که مولد بخش اعظم پیچیدگی‌های سازمانی است، حرکت به سوی توسعه فناوری نوینی به نام فناوری اطلاعات باعث می‌شود که به کمک آن کار با داده‌ها و اطلاعات فراوان تسهیل شود.

شاید دو دهه قبل بسیاری از متخصصان اعتقاد نداشتند که عصر صنعتی به این سرعت به عصر اطلاعات تغییر یابد و امروز بشر آینده‌ای را رقم بزند که بعد زمان، معلولیت جسمی، مشکلات اقتصادی و ساخت‌های جغرافیایی مانعی برای حرکت و پیشرفت نباشد. امروز دوران گذر از عصر صنعتی به عصر فراصنعتی (اطلاعاتی) است. گذاری که به سرعت در حال طی شدن و پدید آوردن عصری پرچالش است، به گونه‌ای که لازمه بقا و تداوم حیات در آن عصر تجهیز به فناوری نوین بویژه فناوری اطلاعات می‌باشد (ابزری، ۱۳۸۶).

فناوری اطلاعات عبارت است از گردآوری، ذخیره‌سازی، ساماندهی، پردازش و نشر اطلاعات اعم از صوت، تصویر، متن یا عدد که با استفاده از ابزار رایانه‌ای و مخابراتی صورت می‌پذیرد (مانتل^۱، ۲۰۰۶). این فناوری حدود دو دهه قبل پا به عرصه میدان‌های علمی و صنعتی گذاشته و امروز به عنوان یک تخصص بین‌رشته‌ای با تلفیق علوم رایانه‌ای، ریاضیات، اطلاع‌رسانی، مخابرات و دانش مدیریت در فهرست فناوری‌های نوین جهانی قرار گرفته است. از طرف دیگر بررسی پیشینه نظری و آراء صاحب‌نظران نشان می‌دهد که ضرورت بکارگیری مدیریت دانش در سازمان‌ها انکارناپذیر است. عواملی نظیر جهانی شدن، کوچک‌سازی دولت‌ها، شهروند محوری و ضرورت مشارکت شهروندان می‌طلبد که توجه ویژه‌ای به مدیریت دانش به عمل آید. سازمان‌ها باید بتوانند به گونه‌ای مؤثر سرمایه‌های دانش خود را مدیریت کنند (ابطحی، صلواتی، ۱۳۸۵).

مهمترین نقشی که می‌توان به مدیریت دانش نسبت داد این است که آن را به عنوان یک متدولوژی تغییر در نظر بگیرند. مدیریت دانش از یک طرف با جذب دانش‌های جدید به درون سیستم و از طرف دیگر با اداره مؤثر آن

^۱. Mantel

دانش‌ها می‌تواند مهمترین عامل تغییر یک سازمان باشد. دانش بواسطه نزدیکی به تصمیمات و اقدامات سازمانی به مراتب بیشتر از داده‌ها و اطلاعات می‌تواند باعث بهبود عملکرد شده و در نتیجه کیفیت خدمات سازمانی را بطور عام و سازمان‌های دولتی را بطور خاص بهبود بخشد (هالس^۱، ۲۰۰۱). بنابراین با توجه به دانش روزافزون سازمان‌ها و فناوری، نیازمندی‌های جدید به اطلاعات و فهم دانش سازمانی نیز گسترش می‌یابد.

۲.۱. بیان مسأله

باتغییرات سریع و مداوم فناوری اطلاعات و اینترنت، مدل‌های سنتی کسب و کار مجبورند برای بقا با محیط کسب و کار سازگاری یابند (وو^۲، ۲۰۰۷) و به منظور کسب و حفظ مزیت رقابتی در اقتصاد جهانی، سازمان‌های امروزی نیاز دارند که به طور مؤثر به سوی منابع دانش حرکت کنند (جوشی^۳، ۲۰۰۷). ورود به صحنه رقابت جهانی نیازمند دارا بودن سیستم‌های بهینه اطلاعاتی - ارتباطی بین المللی است که به سازمان کمک میکند تا بتواند امکان ترکیب منابع مختلف را فراهم کرده و تغییرات استراتژیک عمده‌ای را در درون خود بوجود آورد. با رشد تکنولوژی الکترونیک، مخابرات و کامپیوتر در سال‌های اخیر ادغام و ایجاد شبکه‌های عظیم کامپیوتری سبب شده که رویکرد فناوری اطلاعات به جای خود اطلاعات مدنظر قرار گیرد. ایجاد پایگاه‌های اطلاعاتی برگرفته از مفهوم فناوری اطلاعات، فرآیندهای پیچیده درون سازمانی را تسهیل کرده و با اتصال سازمان‌ها به یکدیگر شبکه‌های سازمانی را بنا نهاده است (شریف، ۲۰۰۶). دیدگاه‌های میان‌مدت مدیران به دیدگاه‌های بلند-مدت تبدیل شده است و مدیران برای اتخاذ تصمیمات به هنگام، بسرعت به داده‌های موردنظر دست می‌یابند (صرافی زاده، ۱۳۸۶). مدیریت دانش که فرآیند تولید ثروت و ارزش با استفاده از دارایی‌های فکری و مبتنی بر دانش است، نیازمند سیستمی است که بتواند این فرآیند را پشتیبانی نماید. اثربخشی مدیریت دانش مستلزم تلفیق و یکپارچه‌سازی منطقی زیرساخت‌های فنی، فرهنگی و انسانی است. فناوری اطلاعات به عنوان مهمترین توانمندساز فرآیند مدیریت دانش با سرعت و دقت بالا اجرای فرآیند مدیریت دانش را بطور چشمگیری بهبود بخشیده است (وو و لی^۴، ۲۰۰۷).

¹. Hales

². Wu

³. Joshi

⁴. Wu & Lee

آنچه موجب تسهیل فرآیند مدیریت دانش و تبدیل آن به مزیت رقابتی شده است، نقش پشتیبانی کننده فناوری اطلاعات است. بزرگترین عامل موفقیت مدیریت دانش در عصر حاضر ظرفیت‌هایی است که فناوری اطلاعات بر آن ایجاد می‌کند (وانگ^۱، ۲۰۰۷). برخی نویسندگان معتقدند فناوری اطلاعات جزئی از مدیریت دانش است و توانایی افزایش دانش سازمانی را ندارد (داونپورت، ۲۰۰۰). برخی نیز اصرار می‌کنند که فناوری اطلاعات تنها برجسته کدگذاری دانش صریح مربوط می‌شود و دانش ضمنی را نادیده می‌گیرد. دانش یکی از حیاتی‌ترین منابع رقابت‌های سازمانی است. به هر حال مشخص شده که دانش سازمانی ممکن است از کل دارایی‌های سازمانی مهمتر باشد (شریف^۲، ۲۰۰۶).

در بسیاری از سازمان‌ها مدیریت دانش با مشکلات متعددی روبرو است که یکی از مهمترین مشکلات آن، عدم دسترسی به دانش و اطلاعات مهم و مورد نیاز است که علت این مشکل نادیده گرفتن نقش مهم و حیاتی فناوری اطلاعات در فراهم آوردن این دانش و اطلاعات جامع می‌باشد. به همین دلیل بسیاری از سازمان‌ها تمایل زیادی برای بهره گرفتن و استفاده از فناوری اطلاعات نشان می‌دهند.

دانش مدیریت امروزه در جستجوی راه‌های کمک به تحقق چشم‌انداز، اهداف و استراتژی‌ها در سازمان است که ملاک عملکرد موفق محسوب می‌شوند. بدیهی است که مدیریت عملکرد به عملکرد بر می‌گردد. مفهوم این واژه از آنجا حائز اهمیت است که با تعریف عملکرد می‌توان آن را ارزیابی یا مدیریت نمود. هولتون^۳ خاطر نشان ساخت که عملکرد یک ساختار چند بعدی است که ارزیابی آن بسته به انواع عوامل، متفاوت است یکی از مهمترین حلقه‌های زنجیره مدیریت در سازمان، سنجش و اندازه‌گیری عملکرد و شناسایی عوامل مؤثر بر آن است که در سال‌های اخیر با مفهوم مدیریت عملکرد جایگزین شده و نگاهی جامع به بحث عملکرد در سازمان دارد (آرمسترانگ و بارون^۴، ۱۹۹۸). همانطور که بیان گردید، مدیریت دانش و فناوری اطلاعات را می‌توان به عنوان یکی از ابعاد مهم سازمان‌های موفق امروزی معرفی نمود که این عوامل می‌توانند در عملکرد سازمانی تاثیرگذار باشند.

¹. Wang

². Sherif

³. Holton

⁴. Armstrong & Baron

محقق در این پژوهش بر آن است تا با بررسی فناوری اطلاعات و مدیریت دانش موجود در فدراسیون‌های ورزشی منتخب که به عنوان زیربناهای ورزش کشور و عوامل تأثیرگذار بر توسعه و پیشرفت ورزش کشور شناخته می‌شوند ارتباط آن با عملکرد سازمانی را مورد مطالعه قرار دهد. چرا که فناوری اطلاعات و مدیریت دانش بر تمام جنبه‌های سازمان تأثیرگذار است. به نظر می‌رسد که شکاف بین وضعیت مطلوب و موجود فناوری اطلاعات در سازمان‌های مذکور این سازمان‌ها را در زمینه بهره‌گیری از مدیریت دانش با مشکلاتی مواجه ساخته که ارائه خدمات مطلوب و رقابت در محیط بسیار متحول و متغیر ورزشی را با مشکل مواجه خواهد ساخت. بنابراین بررسی وضعیت سازمانی موجود این سازمان‌ها و همچنین مدیریت دانش از اهداف این تحقیق به شمار می‌آید. به این ترتیب از فناوری اطلاعات قوی در زمینه بهره‌گیری از مزایای مدیریت دانش در جهت کاستن از مسائل و مشکلات و همچنین حرکت در جهت تعالی و کارایی و کسب وضعیت رقابتی پایدار می‌توان بهره برد. در نتیجه با توجه به شرحی که بر مطالب رفت و بیان جنبه‌های مختلف موضوع، تحقیق حاضر، در مسیر و چارچوب تحقیقات گذشته در پی پاسخ به این سؤال است که آیا بین مؤلفه‌های فناوری اطلاعات و مدیریت دانش با عملکرد سازمانی رابطه‌ای وجود دارد و همچنین چه میزان مؤلفه‌های فناوری اطلاعات و مدیریت دانش پیش‌بینی‌کننده عملکرد می‌باشند؟

۳.۱. ضرورت و اهمیت تحقیق

زندگی در عصر حاضر، درعین اینکه نیازها، پرسش‌ها و مشکلات تازه‌ای را پدیدآورده است، راه‌حل و شیوه‌های پاسخ‌گویی به پرسش‌ها و روش‌های برآوردن نیازهای بشری را نیز پیش روی او نهاده است (ابزری، ۱۳۸۶). اطلاعات همیشه در محیط کسب و کار به عنوان یک مزیت رقابتی مطرح بوده است، اما نکته مهم این است که تغییرات واقعی که می‌تواند ارزش بالقوه اطلاعات را افزایش دهد، توانایی سازمان‌ها در استفاده از این منبع مهم از طریق کاربرد فناوری جدید است. فناوری اطلاعات می‌تواند مدیران را در استقرار مدیریت دانش در سازمان-هایشان یاری نماید (صرافی زاده، ۱۳۸۶).

امروزه دوران گذر از عصر صنعتی به فرا صنعتی (اطلاعات) است. گذاری که به سرعت در حال طی شدن و پدید آوردن عصری پر چالش است، به گونه‌ای که لازمه بقا و تداوم حیات در آن عصر، تجهیز به فناوری نوین

بویژه فناوری اطلاعات می‌باشد (ابزری، ۱۳۸۶). آنچه انسان‌ها را قادر می‌سازد تا جهان پیرامون‌شان را درک کرده و در آن کارکنند، در واقع، حقایق و حوادث و رویه‌هایی است که در طول دوره عمر آدمی در حافظه افراد ذخیره می‌گردد. برخی بر این عقیده اند که تهدید از دست دادن دانش عامل اصلی ظهور مدیریت دانش است (هیدرث، ۲۰۰۲). برخی دیگر بر این عقیده‌اند که مدیریت دانش در واقع پاسخی به مشکل استهلاک مغزی و فراموشی است (گاردان^۱، ۲۰۰۵). در سال‌های اخیر بسیاری از سازمان‌ها به اجرای پروژه‌های مدیریت دانش می‌پردازند و این در واقع تلاشی برای بهبود و کسب مزیت رقابتی و باقی ماندن در عرصه رقابت است (داونپورت و پروساک^۲، ۲۰۰۰). بنابراین استفاده از مدیریت دانش در سازمان‌ها یک ضرورت تجاری است. سازمان‌ها در عصر حاضر نیاز دارند تا سرمایه فکری خود را بنحو مؤثری مدیریت کنند تا قادر باشند مزایای رقابتی را کسب کرده و آنرا حفظ نمایند. به علت اینکه دانش در حافظه افراد است، مدیریت آن یک فرآیند انسان محور است تا تکنولوژی محور. با وجود این تکنولوژی (اینترنت، سیستم‌های نرم‌افزار گروهی) می‌تواند به عنوان یک ابزار قدرتمند برای مدیریت دانش مورد استفاده قرار گیرد (گاردان، ۲۰۰۵).

در چنین شرایطی از دنیای امروز عجیب نیست که مفاهیمی چون مدیریت دانش به عنوان محبوب ترین دیدگاه مدیریت تغییر استراتژیک در اوایل قرن بیست و یکم پدیدار شود. هزینه‌های انتقال دانش بسیار کاهش یافته است و روزه‌روز سیستم‌های فناوری اطلاعات توسعه بیشتری می‌یابند و اقتصاد از این روند توسعه متأثر می‌شود. اینترنت و شبکه جهانی گسترده بطور وسیع، با سرعت بالا و ارزان توزیع دانش را انجام می‌دهند. چندین انگیزه برای استفاده از فناوری اطلاعات در سازمان‌ها وجود دارد. شاید رایج‌ترین انگیزه‌ها جابجایی هزینه و ارزش افزوده باشد (رحمانی، ۱۳۸۸). جابجایی هزینه از طریق جانشینی فناوری اطلاعات به جای افراد و ارزش افزوده از طریق انجام اقدامات با پشتیبانی از فناوری اطلاعات مشخص می‌شود. کشور ما ایران از این روند توسعه مستثنی نبوده و الزام آگاهی از چنین مفاهیمی روز بروز در سازمان‌ها محسوس‌تر خواهد گردید. برای سازمان‌های مدرن، دانش یک منبع استراتژیک است که باید در جهت بقا و حفظ مزیت رقابتی ایجاد گردد. سازمان‌ها جهت موفقیت باید توانایی مستمر در به دست آوردن، تحلیل، تطبیق، توزیع و به اشتراک گذاشتن و استفاده از دانش را داشته باشند. در جهت رسیدن به چنین شرایطی فناوری اطلاعات با ابزاری از قبیل داده

¹. Gardan

². Davenport & Prusak

کاوی، گروه افزار، مدیریت مستندات، نرم‌افزارهای بازاریابی و جستجو مدیریت دانش را حمایت می‌کند (دمینگوئز^۱، ۲۰۰۱).

سازمان‌های ورزشی عصر حاضر در معرض تغییرات مداوم قرار دارند. ارتباط و تعامل این سازمان‌ها با عوامل مختلفی چون دولت، بخش خصوصی، حامیان مالی و سایر سازمان‌های ورزشی ملی و بین‌المللی و مهم‌تر از همه عوامل اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی باعث می‌شود که این سازمان‌ها در معرض خواسته‌های متفاوت و گوناگونی قرار گیرند. از این رو ضروری است تا این سازمان‌ها برای حفظ جایگاه و موفق بودن در رسالت سازمانی خود از طریق بکارگیری مدیریت دانش و فناوری اطلاعات و سایر روشهای علمی عملکرد خود را بهبود بخشند. فدراسیون‌های ورزشی و بطور کلی سازمان‌های ورزشی، نهادهای هدفداری هستند که در طول زمان به طرق گوناگون در جستجوی رشد و توسعه بوده‌اند. فدراسیون‌های ورزشی یکی از نهادهای اصلی و اثرگذار بر تمامی فعالیت‌های ورزشی کشور هستند و ارتباطات وسیعی با سازمان‌های مختلف داخل و خارج از کشور دارند و تاثیرگذار و متأثر از این سازمان‌ها هستند.

یکی از حوزه‌های متأثر از فناوری اطلاعات و مدیریت دانش، سازمان‌های ورزشی می‌باشند. لذا این دو عامل باید در راستای حل معضلات سازمان‌های ورزشی و بهبود عملکرد سازمانی آنها بکار گرفته شود و به همین دلیل ضرورت دارد تا مدیران این سازمان‌ها در بکارگیری فناوری اطلاعات بیش از پیش از اثرات آن بر عملکرد سازمان‌های خود آگاهی داشته و تدابیر لازم را جهت افزایش مثبت آن اتخاذ نمایند.

۴.۱. اهداف تحقیق

۴.۱.۱. هدف کلی:

بررسی ارتباط بین مؤلفه‌های فناوری اطلاعات و مدیریت دانش با عملکرد سازمانی در فدراسیون‌های ورزشی

۴.۱.۲. اهداف تخصصی:

۱- تعیین رابطه بین مؤلفه‌های فناوری اطلاعات و عملکرد سازمانی در فدراسیون‌های ورزشی.

¹. Domingoes

- ۲- تعیین رابطه بین مدیریت دانش و عملکرد سازمانی در فدراسیون‌های ورزشی.
- ۳- تعیین رابطه بین مؤلفه‌های فناوری اطلاعات و مدیریت دانش در فدراسیون‌های ورزشی.
- ۴- تعیین تفاوت عملکرد سازمانی در فدراسیون‌های ورزشی.

۵.۱. فرضیه‌های تحقیق:

- ۱- بین مؤلفه‌های فناوری اطلاعات و عملکرد سازمانی در فدراسیون‌های ورزشی رابطه وجود دارد.
- ۲- بین مدیریت دانش و عملکرد سازمانی در فدراسیون‌های ورزشی رابطه وجود دارد.
- ۳- بین مؤلفه‌های فناوری اطلاعات و مدیریت دانش در فدراسیون‌های ورزشی رابطه وجود دارد.
- ۴- بین عملکرد سازمانی فدراسیون‌های ورزشی تفاوت وجود دارد.

۶.۱. تعریف مفاهیم و واژگان اختصاصی طرح:

فناوری اطلاعات^۱ (IT)

به معنی دانش و مهارت استفاده از کامپیوتر و سیستم‌های ارتباطی برای ذخیره سازی، کاربرد و انتقال ارتباط است (هیم و پنگ^۲، ۲۰۰۹) و کلیه فناوری‌های ارتباطی جدید که در فدراسیون‌های ورزشی استفاده می‌شود، در این تحقیق مد نظر است.

تعریف عملیاتی: عبارت است از مجموعه نمراتی که با توجه به مؤلفه‌های سیستم پشتیبانی مدیران ارشد، سیستم‌های اطلاعات مدیریت، سیستم‌های خودکار کردن فعالیت‌های اداری، سیستم‌های فرآیندهای کار و سیستم شبکه در مقیاس سنجش از طریق پرسشنامه محقق ساخته به دست می‌آید.

¹. Informational Technology

². Heim, & Peng